

## EMNT: 2013 az Autonómia Éve

2013. 2. 3.

**A „Válaszd az életet!” - Válaszd az autonómiát! címmel megszervezett konferencia keretében az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács az Autonómia évének nyilvánította a 2013-as évet. Céljaikat a *Szatmári nyilatkozatban* foglalták össze, a konferencia mintegy négyszáz résztvevője elfogadta a *Partiumi Autonómia Tanács létrehozásáról szóló Szándéknyilatkozatot* is.**

A konferencia első előadója, **Ágoston András**, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt (VMDP) elnöke kijelentette: a határon túli magyar közösségekben „törvényszerű” egy politikai törésvonal. Ennek az egyik oldalán a „hatalommal jóban levők”, a napi együttműködést előnyben részesítők, míg a másik oldalon az autonomisták, egy „távolabbi célt szem előtt tartók” dolgoznak. Ágoston felidézte, a kilencvenes években a VMDP-ben úgy vélték, a „normálisan, demokratikusan gondolkodó” trianoni utódállamokban a magyar kérdésre mindenki a megfelelő autonómiaformát tartja a legjobb megoldásnak. „Akkor még úgy gondoltuk, az autonómia megvalósítása könnyebb lesz, mint a kettős állampolgárság megszerzése” – mondta a pártelnök. Az RMDSZ kisebbségi európai polgári kezdeményezését úgy minősítette, az csupán általános kisebbségvédelmi elveket tartalmaz, így a Minority SafePack nevű csomag arra szolgál, hogy általa az Európai Unió tagországai „végleg letudják” a helyi közösségek autonómia követeléseit.



Neves előadókat vonultatott fel a konferencia

**Beke Sándor** magyarországi kormányzati tanácsadó, a Fidesz szakértője úgy fogalmazott, büszke rá, hogy az erdélyi nemzeti mozgalomban olyan fiatalokat ismerhetett meg, akik „rendkívül komolyan veszik az autonómiát”, és felismerték azt a lehetőséget, hogy az „európai téterő” valós lehetőséget nyújt az önrendelkezés megvalósításához. Beke úgy vélekedett, az autonómia nem „politika kérdése, hanem nagyon komoly történelmi feladat.” A Magyar Szocialista Párt vezetőségének erdélyi látogatására utalva kijelentette: „gyalázat”, hogy az erdélyi magyarság 2014-es szavazatainak megosztását készítik elő, majd arra kérte a hallgatóságot, közös erővel akadályozzák meg, hogy ez a gyalázat bekövetkezessen.

**Izsák Balázs**, a Székely Nemzeti Tanács (SZNT) elnöke rámutatott: nem csak az erdélyi nemzeti mozgalom tíz éves évfordulója miatt indokolt a 2013-as évet az Autonómia Évének nyilvánítani, de az Európa Tanács 1201-es ajánlása – amely lényegében a területi autonómiához való jogot szavatolja – is idén lesz húsz éves. Izsák elmondta, az 1201-es ajánlást ratifikáló Románia annak gyakorlatba ültetésével az EU-csatlakozás óta adós. Az SZNT elnöke kijelentette: a Székelyföld gazdasági diszkriminációnak, illetve a beolvasztásával és felosztásával való fenyegetéseknek van kitéve. A román kormány régiósítási terveit elfogadhatatlannak nevezte. „Autonóm Székelyföldet akarunk, úgy, ahogy az Európában minden, nemzetiségi hagyományokat őrző régióval történt” – zárt Izsák Balázs.

**Kincses Előd**, az EMNT Kezdeményező Testületének tagja szerint Tőkés Lászlót azért fosztották meg 2003-ban az RMDSZ tiszteletbeli elnöki címétől, mert elfogadhatatlan volt a „tájba simuló” vezetőség számára, hogy olyan tagja legyen, aki nem csak a választási kampányban beszél az autonómiáról, hanem következetesen ki is áll érte. Sajnálatosnak nevezte, hogy tíz év után a választók még mindig hitelt adnak az RMDSZ egységretorikájának. Kincses a felsőbb bírósági fórumok egynyelvűségét, illetve a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetem magyar tagozatának megalapítása körüli éles vitákat elemezve kijelentette: az RMDSZ „kis lépéses politikája nem vezet sehová.”

**Fodor Imre**, az EMNT Kezdeményező Testületének tagja úgy fogalmazott, az erdélyi magyarok különösen hálásak a kettős állampolgárságért, mert „Trianon óta ez a legtartalmasabb, legtöbb örömet okozó ajándék az anyaország részéről.” Fodor a Székelyföld területi autonómiájáról rendelkező, 2006-os, nem hivatalos népszavazásról elmondta: Hans Gert Pöttering, az Európai Parlament akkori elnöke azt bemutatásakor úgy minősítette: „a többi európai kisebbség számára példamutató, hogy a demokrácia eszközeit használták, és nem kértek olyasmit, ami Románia területi egységét veszélyeztetné.”

**Katona Ádám**, az Erdélyi Magyar Kezdeményezés elnöke, az EMNT volt Kezdeményező Testületének tagja szerint az erdélyi magyarságnak háromszintű autonómiára van szüksége.

A magyarok által többségében lakott részek területi autonómiáján túl, azokban a régiókban, ahol a magyarság elveszítette a többségét, az önkormányzati testületek révén garantált, „tanácsi autonómiára” van szükség – mondta. Katona a szörványtelepüléseken az úgynevezett egyéni elvű autonómiák létrehozását sürgette.



Tőkés László munkásságáért egy Kós Károlyt ábrázoló emléklakettet vehetett át

**Gazda József**, az EMNT Kezdeményező Testületének tagja rámutatott, az erdélyi magyar politika törésvonalai az autonómiához való hozzáállás mentén alakultak ki. Az RMDSZ a mai napig sem autonómiapárti, holott a magyarság megmaradásának egyetlen lehetősége a területi autonómia. Gazda szerint szükséges, hogy az erdélyi nemzeti oldal szervezeteinek törésvonalai „légiesedjenek”, hogy aztán a baloldalt együttes erővel győzzék le.

**Veres Kupán Enikő**, az EMNT Szatmár megyei szervezetének elnöke, úgy fogalmazott, a magyar közösség számára az autonómia „maga a szabadság”. Veres Kupán szerint az EMNT „az igaz úton jár”, nem mások ellen, hanem a saját közösségéért dolgozik.

A szünet utáni ülést **Nagy Pál**, az EMNT udvarhelyszéki szervezetének vezetője, a Magyar Ifjúsági Tanács (MIT) volt

elnöke nyitotta meg, aki az ifjúsági szervezet tíz évvel ezelőtti ellenállására, illetve annak mai értelmezésére reflektált beszédében. Emlékeztetett arra, hogy a szervezet 1995-ben alakult meg, több országos ifjúsági szervezet tömörülése révén, az RMDSZ bábáskodása mellett. Létrehozói Tókécs Lászlót, az RMDSZ tiszteletbeli elnökét tekintették szellemi vezetőjüknek. Az egykori MIT-elnök felelevenítette: a kezdetektől fogva másképpen látták az érdekképviselet mikéntjét, mint az RMDSZ csúcsvezetése – amit csak tovább súlyosbított a tiszteletbeli elnök munkájának a szövetség általi ellehetetlenítése –, így 2001-ben „kenyértörésre” került sor. Bár a MIT egysége megbomlott a „szakítás” után, az azóta eltelt időben az ifjúsági szervezet újra megerősödött. Nagy Pál arról is említést tett, hogy manapság nagyon alacsony lett a fiatalok közéleti szerepvállalása, és a MIT-nek nagyobb szerepet kell vállalnia a tendencia változtatásában.

**Toró. T. Tibor**, az Erdélyi Magyar Néppárt elnöke, az EMNT Kezdeményező Testületének tagja „A Reform Tömörüléstől az Erdélyi Magyar Néppártig” címmel tartott értekezést. Mint mondotta: a 2003-as esztendő referenciapont az erdélyi magyar politikai életben, hiszen ekkor intézményesült az önrendelkezés gondolata. Akkor még egységes politikai képviseletben gondolkodtak, és abban reménykedtek, hogy a homogenizáló, kizárólagosságra törekvő RMDSZ még visszatérhet a gyökereihez – emlékezett vissza a Néppárt elnöke. Kifejtette: tíz év távlatából sokan úgy látják, hogy ekkor kellett volna egy autonomista pártot alapítani, azonban 2003-ban még nem látták tisztán, hogy a balra tolódott érdekképviseleti szövetség már nem reformálható meg. Toró arról is említést tett, hogy bár 2007-ben, az európai parlamenti választások alkalmával sikerült a nemzeti egységet létrehozni Tókécs László személyes értékrendje körül, amelynek sodrásában megalakult a Magyar Polgári Párt. Utólag azonban bebizonyosodott, hogy ez a politikai formáció nem érett meg az autonómia következetes képviseletének feladatára. Az aktuális politikai helyzet, illetve a jövőbeli tervek összefüggésében a Néppárt elnöke elmondta: küldetésüknek tekintik az autonómia képviseletét felvállaló szervezetek közötti együttműködés megteremtését Erdélyben és a Kárpát-medencében.

**Szilágyi Ferenc**, az EMNT alelnöke a partiumi-érmelléki autonómia tervezetét ismertette a konferencián. Kijelentette: a Partiumban is megérett a helyzet arra, hogy önrendelkezésről beszéljünk, annál is inkább, mivel ennek a térségnek több szempontból is jobb adottságai vannak az autonómia megvalósításához, mint Székelyföldnek. Előadásából kiderült: a partiumiak számára a dél-tiroli autonómia-modell a kézenfekvő, mivel ez a régió számos tekintetben megegyezik a Partium adottságaival, népességi adataival, stb. Meggyőződése szerint a Partiumnak ez az egyetlen esélye a talpra állásra.

**Tókécs László** EP-képviselő, az EMNT elnöke a konferencia zárásaként közös munkára biztatott. „Ha van olyan ügy, amely életbevágóan fontos az erdélyi magyarság számára, az az autonómia ügye” – mondotta. Hangsúlyozta: fontos, hogy az Autonómia Évében mindenki találja meg a maga feladatát, és vegye komolyan azt, hiszen csak így adhatunk újabb lendületet az erdélyi önrendelkezés kérdésének. A Kárpát-medencei Magyar Autonómia Tanács (KMAT) elnöke fontosnak tartotta kiemelni: az erdélyi magyar politikai szervezetek autonómia-terveinek összehangolására van szükség a kisebbségvédelem tárgyában benyújtandó európai polgári kezdeményezés ügyében. Bár az RMDSZ megpróbálja kisajátítani a kezdeményezést, elébe kell mennünk a széthúzásnak, ugyanis ezt a kérdést nem szabad divergensen kezelni – fogalmazott Tókécs László, aki az önfegyelem hiányával magyarázta a párbeszéd-képtelenséget.

A „Válaszd az életet!” – Válaszd az autonómiát! elnevezésű konferencia a **Szatmári nyilatkozat**, illetve a Partiumi Autonómia Tanács létrehozásáról szóló szándéknyilatkozat elfogadásával zárult.

A konferencia után megtartott sajtóértekezleten **Sándor Krisztina**, az EMNT ügyvezető elnöke sikeresnek ítélte a Szatmárnémetiben megtartott konferenciát, melyen több mint négyszázan vettek részt szerte Erdélyből, és a határokon túlról.